

Κωφοί και Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ): Ιστορική Διαδρομή Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

Παρουσίαση στο μάθημα «Γλώσσα και
Επικοινωνία»

ΕΚΠΑ-Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ

Βενέττα Λαμπροπούλου
Ομότιμη Καθηγήτρια Αγωγής Κωφών Πανεπιστημίου Πατρών

Ο Πληθυσμός των Κωφών και Βαρήκων Ατόμων

Ο Πληθυσμός με απώλεια ακοής –Ανομοιογενής
Κύριες Κατηγορίες:

1. Κωφοί -Έχουν **νευροαισθητήρια** απώλεια ακοής μεγάλου βαθμού και στα δύο αυτιά - **δεν αντιλαμβάνονται τους ήχους της ομιλίας μέσω ακοής.**

2. Βαρήκοι -Έχουν **νευροαισθητήρια** απώλεια ακοής μέτριου έως σοβαρού βαθμού και στα δύο αυτιά - **δυσκολεύονται να αντιληφθούν τους ήχους της ομιλίας μέσω ακοής.**

- **Προγλωσσικά Κωφοί ή Βαρήκοι**

Αυτοί που έχασαν την ακοή τους πριν την ηλικία των 4 χρόνων (πριν την κατάκτηση της γλώσσας)

- **Μεταγλωσσικά Κωφοί ή Βαρήκοι**

Αυτοί που έχασαν την ακοή τους σε μεγαλύτερη ηλικία (μετά την κατάκτηση της γλώσσας πχ προοδευτική βαρηκοΐα, επαγγελματική, Πρεσβυκουσία)

Ο Πληθυσμός των Κωφών και Βαρήκων Ατόμων -Χρήστες των Νοηματικών Γλωσσών

Προγλωσσικά κωφοί/βαρήκοοι:

- Αποτελούν την πλέον ευάλωτη ομάδα, έχουν μεγάλες δυσκολίες στον τομέα κατάκτησης ομιλούμενης γλώσσας, στην εκπαίδευση γενικά, στην επικοινωνία με ακούοντες, στην πληροφόρηση, την επαγγελματική και κοινωνική ζωή τους κτλ.
- Το 90% προέρχεται από ακούοντες γονείς και χρειάζονται στήριξη και εκπαίδευση από την βρεφική ηλικία (έγκαιρη οικογενειοκεντρική παρέμβαση).
- Μαθαίνουν ευκολότερα Ν.Γ και ως ενήλικες χρησιμοποιούν συνήθως Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ) ως κύρια γλώσσα τους.
- Χρειάζονται διερμηνείς ΕΝΓ για την επικοινωνία τους με την ευρύτερη κοινωνία.
- Υπολογίζονται στην Ελλάδα σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat σε περίπου 46.000 άτομα.
- Παρουσιάζουν κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά ως ομάδα (Κοινότητα, Κουλτούρα Κωφών, ΕΝΓ).

Κοινωνικές Αντιλήψεις για τους κωφούς και την Νοηματική Γλώσσα

- Οι Κωφοί και γενικότερα οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες από τους αρχαίους χρόνους ως την αναγέννηση δεν είχαν την αποδοχή της κοινωνίας.
- Ζούσαν στο περιθώριο χωρίς δικαιώματα και εκπαίδευση.
- Οι Κωφοί, λόγω του ότι δεν μιλούσαν και δεν χρησιμοποιούσαν τη γλώσσα της ευρύτερης κοινωνίας στην οποία ζούσαν θεωρούνταν καθυστερημένοι και μη εκπαιδεύσιμοι.
- Οι πρώτες γραπτές μαρτυρίες για την ύπαρξη των Κωφών και την νοηματική Γλώσσα βρίσκονται στα έργα του Αριστοτέλη και του Πλάτωνα.

Κοινωνικές Αντιλήψεις για τους Κωφούς και την Νοηματική Γλώσσα-Κρατύλος - Πλάτων

Αρχαίο Κείμενο

- ΣΩ. Ειεν τά δε δὴ πρῶτα, οἷς οὐπὼ ἕτερα ὑπόκειται τίνι τρόπῳ κατὰ τὸ δυνατόν οἱ μάλιστα φανερά ἡμῖν ποιήσῃ τὰ ὄντα, εἴπερ μέλλει ὀνόματα εἶναι; Ἀπόκριναι δέ μοι τόδε- εἰ φωνὴν μὴ εἶχομεν μηδὲ γλώτταν, ἐβουλόμεθα δεηλοῦν ἀλλήλοις τὰ πράγματα, ἄρ' οὐκ ἂν, ὥσπερ νυν οἱ ἔνεοί, ἐπεχειροῦμεν ἂν σημαίνειν ταῖς χερσί καὶ κεφαλῇ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι;

Μετάφραση

- ΣΩ. Καλά, πολύ καλά ! Τα πρῶτα λοιπὸν ὀνόματα, που δεν ἔχουν ἄλλα για βάση, με ποιο τρόπο θὰ κάνουν να ἰδούμε τα ὄντα με την πιο δυνατὴ σαφήνεια, ἂν πρόκειται να εἶναι ὀνόματα ; Ἀπάντησέ μου στό ἔξης: ἂν δεν εἶχαμε φωνή και γλώσσα και ὁμως θέλαμε να παραστήσουμε τα πράγματα ο ἕνας στον ἄλλον, ἀραγε δε θα δοκιμάζαμε, καθὼς το κάνουν τώρα **οἱ κωφοί**, να τους δείξουμε με τα χέρια και με το κεφάλι και με το ἄλλο σῶμα ;

Ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης των κωφών:

Πρώτες προσπάθειες εκπαίδευσης – Ισπανία

- Οι πρώτες προσπάθειες εκπαίδευσης κωφών ξεκινούν από την ευρωπαϊκή αριστοκρατία.
- Ως πρώτος δάσκαλος κωφών αναγνωρίζεται Ponce de Leon (1520-1584) στην Ισπανία.
- Δίδασκε κωφά παιδιά ευγενών. Η κώφωση ήταν οικεία κατάσταση στην αριστοκρατία και τη βασιλική οικογένεια.
- ο Ponce de Leon χρησιμοποιούσε τη γραφή και την ανάγνωση στην αρχή, για να διδάξει ομιλία αργότερα.
- Χρησιμοποιούσε ακόμα και δακτυλικό αλφάβητο στη διδασκαλία του (Moores, 1978).

Ιστορική Προσέγγιση της Εκπαίδευσης Κωφών: Πρώτες προσπάθειες εκπαίδευσης - Γαλλία

- Ο δικηγόρος και ιερέας Abbé Charles Michel de l'Épée (1712-1789) ίδρυσε το πρώτο στον κόσμο δημόσιο σχολείο κωφών στο Παρίσι το 1755. Θεωρείτε ο πατέρας της εκπαίδευσης κωφών. Η φήμη του σχολείου του ήταν πολύ μεγάλη.
- Ο de l'Épée έμαθε την Νοηματική γλώσσα των Κωφών και την προσαρμοσε στη διδασκαλία του χρησιμοποιώντας τη δομή της Γαλλικής γλώσσας. Ανέπτυξε και εξέδωσε λεξικό νοηματικής. Έδινε έμφαση κύρια στην γνωστική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της γλώσσας .
- Εκπαίδευσε χιλιάδες παιδιά και πάρα πολλούς δασκάλους ακόμα και κωφούς.

Ιστορική Προσέγγιση της Εκπαίδευσης των Κωφών – 1880 Συνέδριο Μιλάνου Απαγόρευση Ν.Γ

1880 Μιλάνο 2^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Εκπαίδευσης
Κωφών

- Αποφάσεις:
- Η προφορική μέθοδος διδασκαλίας (ασκήσεις άρθρωσης και χειλεανάγνωσης) είναι η πλέον ενδεδειγμένη.
- Κύριος στόχος της εκπαίδευσης κωφών θα πρέπει να είναι η ανάπτυξη ομιλίας, ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν «στον κόσμο των ακουόντων»
- Η νοηματική εμποδίζει την ανάπτυξη ομιλίας και πρέπει να απαγορευτεί η χρήση της από τα σχολεία κωφών.

Ιατρικό Μοντέλο Θεώρησης της κώφωσης-κωφών (πριν το 1960)

- **Κώφωση:** παθολογική κατάσταση, ασθένεια που πρέπει να θεραπευτεί ή να αποκατασταθεί.
- **Κωφοί:** ιατρικά περιστατικά και απομονωμένες υπάρξεις με κύριο χαρακτηριστικό την απώλεια ακοής
- **Στόχος Εκπαίδευσης:** Ανάπτυξη ομιλίας με οποιοδήποτε κόστος ακόμα και εις βάρος της σχολικής επίδοσης. Απαγορεύεται αυστηρά η νοηματική στο σχολείο.
- **Έρευνα** στον τομέα της αποκατάστασης της ακουστικής απώλειας
- **Φιλοσοφία:** «Ομαλοποίηση» των Κωφών στην «κοινωνία των ακουόντων».

Ιστορική Προσέγγιση της Εκπαίδευσης των Κωφών στην Ελλάδα

Κυριαρχεί το Ιατρικό Μοντέλο για τους Κωφούς

- 1907:Πρώτες προσπάθειες ίδρυσης σχολείου-οικοτροφείου κωφών, οι οποίες ευοδώθηκαν πολύ αργότερα.
- 1937:Το πρώτο σχολείο-οικοτροφείο στην Αθήνα του Εθνικού Ιδρύματος Προστασίας Κωφαλάλων-ΕΙΠΚ (σήμερα Εθνικό Ίδρυμα Κωφών-ΕΙΚ). Επεκτάθηκε το 1956-70 σε 6 πόλεις της Ελλάδας.
- Ιδρυτής ο Χαράλαμπος Σπηλιόπουλος, διέθεσε μεγάλο μέρος της περιουσίας του για το σχολείο.
- Στο ΕΙΠΚ εκπαιδεύτηκαν χιλιάδες κωφοί μαθητές από όλη την Ελλάδα.

Ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης των κωφών: Πρώτες προσπάθειες εκπαίδευσης– 1937 ΕΙΠΚ Ελλάδα

Πρωτοπόρες δασκάλες του ΕΙΚ με σπουδές Μ.Α το 1937 στις
Η.Π.Α (Clark School -Smith College-προφορισμός):

Ελένη Παλατίδου, Ελένη Βαρυτιμίδου, Μύρσα Χατζηδάκη,
Μαρία Ισιδώρου

Μέθοδος Επικοινωνίας στα
σχολεία του ΕΙΚ: Προφορική

(απαγορευόταν η ΕΝΓ και
οι ενήλικες κωφοί από το Ίδρυμα)

Διοικητικός Διευθυντής:

Βασίλης Λαζανάς, λόγιος, με μεγάλο
συγγραφικό έργο για τους κωφούς και την νοηματική.

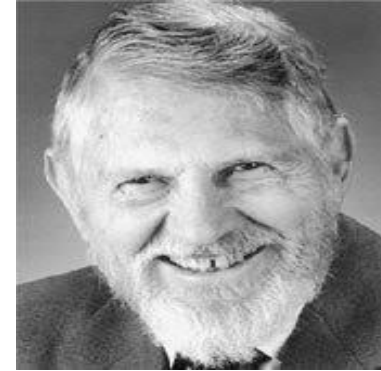
Ελλάδα: Εκπαίδευση Κωφών και Κοινωνικές Αντιλήψεις

Περίοδος	Εκπαιδευτικά Προγράμματα	Κυρίαρχες Τάσεις-Αντιλήψεις
Κλασσικοί Χρόνοι	Δεν υπάρχει εκπαίδευση κωφών	Η Νοηματική Γλώσσα είναι το μέσον επικοινωνίας των κωφών, οι ακούοντες εάν χάσουν την ομιλία θα χρησιμοποιούν νοήματα (Πλάτωνας: Κρατύλος)
1907	Πρώτες προσπάθειες ίδρυσης Σχολείου Κωφών	Φιλανθρωπία (Προστασία των Κωφών)
1923	Πρώτα μαθήματα 10 ορφανών κωφών από τη Σμύρνη Μ. Ασία στη Σύρο κ Ακρόπολη (δασκάλα Ελένη Παλατίδου)	Προφορισμός- Απαγόρευση χρήσης νοημάτων
1937	Ε.Ι Π.Κ. – Ίδρυση πρώτου Σχολείου-Οικοτροφείου	Προφορισμός - Απαγόρευση χρήσης νοημάτων. Απαγόρευση Κωφών ενηλίκων στο σχολείο
1948	Ένωση Κωφαλάλων Ελλάδος – Σύλλογοι Γονέων	Δημιουργία Κοινότητας Κωφών, Οι Κωφοί χρησιμοποιούν Ε.Ν.Γ.
1956	Πρώτο Ιδιωτικό Σχολείο Κωφών (Μαρτίνου) Επέκταση του Ε.Ι.Κ. – Παραρτήματα 6 πόλεις	Προφορισμός - Απαγόρευση χρήσης νοημάτων
1968	Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος Εφημερίδα: Ο κόσμος της σιωπής – έκδοση Λαζανά: Η μιμική γλώσσα των κωφών	Κίνημα Κωφών- Αιτήματα για Καλύτερη εκπαίδευση και για καθιέρωση Ε.Ν.Γ στα σχολεία
1973	Δεύτερο Ιδιωτικό Σχολείο Κωφών	Προφορισμός – Κίνημα Κωφών & Γονέων

1960: Αρχή Γλωσσολογικής Έρευνας Ν.Γ Αμερικάνικη Νοηματική Γλώσσα

1960: Αρχή ερευνών Αμερικάνικης Νοηματικής Γλώσσας (ASL). Πρώτος ο W. Stokoe στο Gallaudet University (Πανεπιστήμιο Κωφών) και οι Klima και Bellugi (1979 Καλιφόρνια), ερεύνησαν την Αμερικάνικη Νοηματική Γλώσσα και έδειξαν ότι είναι μια ολοκληρωμένη και πλούσια γλώσσα με τη δική της φωνολογία, σύνταξη και γραμματική που μπορεί να εκφράσει οποιεσδήποτε έννοιες και αφηρημένες.

1960-σήμερα: Η έρευνα συνεχίζεται ως σήμερα σε διάφορες Ν.Γ και στην ΕΝΓ. Τα αποτελέσματα επηρεάζουν την εκπαίδευση κωφών και τη μέθοδο επικοινωνίας στα σχολεία..

Αμφισβήτηση της Απαγόρευσης της Νοηματικής Γλώσσας στην Εκπαίδευση

Το 1972 ο γνωστός
γλωσσολόγος Noam
Chomsky άσκησε δριμύτατη
κριτική στο εκπαιδευτικό
σύστημα κωφών, το οποίο
περιέγραψε ως βάρβαρο,
επειδή δεν επέτρεπε στα
κωφά παιδιά να
χρησιμοποιούν την
Νοηματική Γλώσσα στην
επικοινωνία τους.

Αμφισβήτηση της Απαγόρευσης της Νοηματικής Γλώσσας στην Εκπαίδευση

- ❖ Αποτελέσματα ερευνών (Stevenson, 1964, Brasel και Quigley, 1977, Meadow, 1980) τις δεκαετίες του 1960-70 αμφισβητούν την αποτελεσματικότητα της προφορικής μεθόδου.
- Στις έρευνες φάνηκε ότι τα κωφά παιδιά Κωφών γονέων που γνωρίζουν Νοηματική, υπερτερούν σε σύγκριση με τα κωφά παιδιά ακουόντων γονέων, σε όλους τους τομείς, ακόμα και στην ομιλία.
- Η χρήση της Νοηματικής Γλώσσας και του Δακτυλικού Αλφαβήτου δεν καθυστερεί την ανάπτυξη της προφορικής γλώσσας, αντίθετα την διευκολύνει.
- Αρχίζει πλέον να χρησιμοποιείται στην Εκπαίδευση η ολική μέθοδος επικοινωνίας (νοηματική και ομιλία) και η δίγλωσση εκπαίδευση.

Κοινωνικό-πολιτισμικό Μοντέλο θεώρησης της κώφωσης-κωφών (μετά το 1960)

- **Κώφωση:** Ένα από τα πολλά χαρακτηριστικά του ανθρώπου.
- **Κωφοί:** Κοινωνική ομάδα με δική της γλώσσα και κουλτούρα (γλωσσική μειονότητα). Διαφορετική από τις άλλες ομάδες αναπήρων.
- **Στόχος Εκπαίδευσης:** Ισότιμη με τους ακούοντες εκπαίδευση σε κοινά σχολεία μέσω δίγλωσσων προγραμμάτων.
- **Έρευνα:** γλωσσολογία νοηματικών γλωσσών, κοινότητα-Κουλτούρα Κωφών, δίγλωσση εκπαίδευση, έγκαιρη παρέμβαση σε βρέφη και γονείς, Συμμετοχική Εκπαίδευση σε κοινά σχολεία (*Inclusive Ed.*).

Ελλάδα: Νεώτερες Εξελίξεις Εκπαίδευσης Κωφών

1983: Σεμινάριο Εκπαιδευτικών στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης

4

«ΠΡΩΙΝΗ» - Σ

ο ελληνισμός της αμερικ

Το βιβλίο π για τον θ. Εκδήλωσ προς τιμή του

Ο σύλλογος Αρκάδων της Υόρκης ο «Γέρος του Μυ διοργανώνει απόψε εκδήλωση προς τιμή του δημάρχου Τ. Λεως κ. Σχειώτη, που επισκέπ τις Ηνωμένες Πολιτείες αυτό καιρό.

Η εκδήλωση, που θα έχ μορφή «κοκτέιλ-πάρτυ», θα στο κέντρο «Boulevard Mar (46-09 Queens Blv., Sunny στις 8.00 μ.μ. απόψε.

Παράλληλα με τον κ. Σχε θα τιμηθεί και ο ευρισκό στην πόλη μας ύπατος πρέσ της Παναρκαδικής Ομοσπον Αμερικής Δρ. Κ. Σαραντάποι Η διοίκηση του συλλόγου Α δων ο «Γέρος του Μωρηπ» όλα τα μέλη και τους φίλους συλλόγου να παραβρεθούν είσοδος θα είναι ελεύθερη.

Επειδή πολλοί αναγνώστε μας ζήτηνε περισσότερ πληροφορίες σχετικά με αγγλόφωνη εκδόση εκμέρου Παναρκαδικής Ομοσπονδία ζωής του Κολοκοτρώνη πληροφορούμε ότι το βιβλί κυκλοφορήσει τις μέρες

Photo: P. Papantolou

Ενα στιγμιότυπο από τη δεξίωση που δόθηκε προς τιμή των Ελλήνων εκπαιδευτικών.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Στην Νέα Υόρκη βρίσκεται αυτό το μήνα η πρώτη αποστολή εκπαιδευτικών από την Ελλάδα

για να παρακολουθήσει ένα ειδικό σεμινάριο στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, με θέμα: την εκπαίδευση των κωφών και των βαρύνουσών παιδιών.

Το σεμινάριο διοργανώθηκε από το υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας, σε συνεργασία με το New York University και θα διαρκέσει ένα μήνα.

Στην αποστολή συμμετέχουν έντεκα εκπαιδευτικοί δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης. Συμμετέχει επίσης ο πρόεδρος του συλλόγου γονέων κωφών παιδιών και το Εθνικό Ίδρυμα κωφών, που συνέβαλε στην πραγματοποίηση του σεμιναρίου.

Το πρόγραμμα του σεμιναρίου που επιμελήθηκαν οι καθηγήτριες του NYU Πατρίσια Γιακομπάτσι και Βενέτια Λαμπροπούλου περιλάμβανε εισαγωγή στις θεωρίες της εκπαίδευσης και της επικοινωνίας, ενώ συγχρόνως εδόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα ανάπτυξης της γλώσσας, του λόγου, στην ψυχολογία και την ειδική διδακτική των τροφών.

Αξίζει να σημειωθεί πως τέτοιου είδους εκπαιδευτική αποστολή γίνεται από την Ελλάδα για πρώτη φορά και δείχνει το πραγματικό

Κινητοποίηση ΣΕΦ

Όπως ανακοίνωσε η ΣΕΦ, μέσα στα πλαίσια της γενικής κινητοποίησης για την επικείμενη πορεία διαμαρτυρίας που θα γίνει στην Ουάσινγκτον στις 27 Αυγούστου με συνθήματα ειρήνη - δουλειά - ελευθερία (jobs - peace - freedom) διοργανώνει εκδήλωση για τους Μάρτιν Λούθερ Κινγκ - Γρηγόρη Λαμπράκη και τους αγώνες τους για τα προαναφερθέντα συνθήματα.

Για την πραγματοποίηση αυτής της εκδήλωσης, η Μορφωτική Επιτροπή της ΣΕΦ πραγματοποιεί τακτικές συνεδριάσεις. Οι συνεδιάσεις αυτές είναι ανοικτές για όλους τους ενδιαφερόμενους. Για το σκοπό αυτό παρακαλού νται όσοι σύλλογοι επιθυμούν να συμμετάσχουν, να παρευρεθούν στην επόμενη συνδρίαση που θα γίνει την Τετάρτη 3 Αυγούστου στο Ντισσυριακό Κέντρο «Παναγιώ η Θερμανή» που βρίσκεται στην διεύθυνση: 43 street και Broadway.

HELLENIC INTERNATIONAL TRANSPORT INC.

28-11 Ditmars Blvd
Astoria 11105
Τηλ: (212) 728-1919
Telex 220044

Η μοναδική ελληνική μεταφορική εταιρία στην Αμερική με στόχο την γρήγορη εξυπηρέτησας και τις πιά χαμηλές τιμές.

Ελλάδα: Νεώτερες Εξελίξεις Εκπαίδευσης Κωφών-Το ΕΙΚ αναγνωρίζει την ΕΝΓ

1984-Σημαντικές αλλαγές στα σχολεία του ΕΙΚ

- Το Δ.Σ αποφασίζει τον εκσυγχρονισμό της παρεχόμενης εκπαίδευσης και αναθέτει σε ειδικό επιστήμονα από τις Η.Π.Α το έργο αυτό.
- Δημιουργείται μεγάλο κίνημα γονέων, Κωφών Ενηλίκων και επιστημόνων για αναγνώριση της ΕΝΓ και υιοθετείται η Ολική μέθοδος Επικοινωνίας στα σχολεία του ΕΙΚ (ομιλία και νοήματα).
- Οι εκπαιδευτικοί των σχολείων του ΕΙΚ μαθαίνουν ΕΝΓ και εφαρμόζουν στη διδασκαλία τους την Ολική Μέθοδο.
Το ΥΠΕΠΘ υιοθετεί την πολιτική του ΕΙΚ.

1984: Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. αναλαμβάνει την εκπαίδευση των κωφών

- Νόμος 1566/85 ενσωματώνεται η Ειδική Αγωγή στη Γενική Εκπαίδευση για 1^η και τελευταία φορά.
- Δημόσια τα Σχολεία Κωφών και Βαρηκόων Αργυρούπολης-Φιλοθέης-Αγ. Παρασκευής- Θεσσαλονίκης κλπ. Χρησιμοποιούν Ολική Επικοινωνία (χρήση ομιλίας και νοημάτων)
- Δημιουργούνται Ειδικές Τάξεις Κωφών και Βαρηκόων στα γενικά σχολεία (κυριαρχεί η προφορική μέθοδος επικοινωνίας).
- Ε.Ι.Κ.-Ολική Επικοινωνία στα σχολεία-δημιουργία Υπηρεσίας Έγκαιρης Παρέμβασης για βρέφη και τις οικογένειές τους. Εξυπηρετούνται εκατοντάδες γονείς και παιδιά κάθε χρόνο με πολύ θετικά αποτελέσματα. Συνεργασία με την περίφημη John Tracy Clinic των Η.Π.Α.

1984: Οι Δάσκαλοι του ΕΙΚ Μαθαίνουν ΕΝΓ

Δάσκαλοι και γονείς μαθαίνουν να μιλούν με κωφάλαλα παιδιά

ΜΑΘΗΜΑΤΑ νοηματικής για να επικοινωνούν με τα κωφά παιδιά, άρχισαν να γίνονται σε δάσκαλους και γονείς από χτες. Τα σεμινάρια, που διοργανώνει το Εθνικό Ιδρυμα Προστασίας Κωφάλλων (ΕΙΠΚ) σε συνεργασία με το υπουργείο Παιδείας και το υφυπουργείο Νέας Γενιάς, εγκαινιάσε χτες το πρωί ο υπουργός κ. Απόστολος Κακλαμάνης στην Αθήνα, ενώ παραδόσεις μαθημάτων νοηματικής άρχισαν την ίδια μέρα στη Θεσσαλονίκη και την Πάτρα.

Στόχος τους όπως τόνισε η επιστημονική διευθύντρια του

ΕΙΠΚ κ. Βενέττα Λαμπροπούλου, είναι να βοηθήσουν το κωφό παιδί ν' αναπτύξει επικοινωνία με το περιβάλλον του και να αποκτήσει έτσι γνώσεις που μόνο εκείνη μπορεί να του εξασφαλίσει. Κι αυτό αποτελεί μια σημαντική προσπάθεια για την αποπεριορισμό των 100.000 κωφάλλων, που μέχρι σήμερα αποτελούσαν μια μειονότητα με υποβαθμισμένη κυλτούρα.

Πέρα απ' αυτό, όπως είπε η κ. Λαμπροπούλου, με την καθήρεση των σεμιναρίων αυτών, αναγνωρίζεται επίσημα η νοηματική, που είναι μια πλήρης και πλούσια γλώσσα με τη δική της σύνταξη και γραμματική - γεγονός που ανοίγει καινούργιες

Πως να επικοινωνούν με τα κωφά παιδιά, χρησιμοποιώντας τη νοηματική γλώσσα, δείχνει η καθηγήτρια σε δάσκαλους και γονείς.

προοπτικές εξέλιξης του πολιτιστικού επιπέδου των κωφών, αλλά και της κοινωνικής αποδοχής.

«Άγνοια»

Τριάντα δύο χιλιάδες σήμερα τα κωφά παιδιά της χώρας μας, μεγαλώνουν αντιμετωπίζοντας

σημαντικά προβλήματα επικοινωνίας - το 90% των γονιών τους είναι φυσιολογικοί και μόνο 1.200 απ' αυτά φοιτούν σε σχολεία ειδικής εκπαίδευσης - με αποτέλεσμα να ζουν στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής. Σε αντίθεση με τους κωφούς της Αμερικής, των οποίων το 30-40% φοιτούν σε πανεπιστή

μια - υποδομή που τους εξασφαλίζει το υψηλό ειδικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Αλλά και τα 1.200 κωφά παιδιά, που φοιτούν εδώ στα ειδικά σχολεία, δεν «χαιρούν» επιστημονικής εκπαίδευσης, όπως είπε η διευθύντρια του ΕΙΠΚ κ. Λαμπροπούλου, μια και οι ίδιοι δάσκαλοί τους δεν έχουν ούτε

Μόνο 1200 από τα 32.000 κωφάλαλα φοιτούν στα ειδικά σχολεία

καν τις στοιχειώδεις γνώσεις «επικοινωνίας» μαζί τους.

Γι' αυτό και θα 'πρεπε, τόνισε, αποφασιστικά πλέον η πολιτεία να δείξει μεγαλύτερη μέριμνα για τους κωφούς, ξεκινώντας αμέσως μια προσπάθεια κατάρτισης αναλυτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης για το κωφό παιδί, η οποία θα γίνεται από ειδικευμένους επιστήμονες.

Μιλώντας στα εγκαίνια των σεμιναρίων νοηματικής, ο υπουργός Παιδείας κ. Κακλαμάνης είπε ότι ήδη έχουν σταλεί στο εξωτερικό για μετεκπαίδευση 8 εκπαιδευτικοί, με σκοπό να επανδρώσουν ειδικά σχολεία κωφών. Κι ακόμη ότι, εδώ κι ένα χρόνο, έχει δημοσιοποιηθεί το πρώτο σχολείο για κωφούς, ενώ θα δημοσιοποιηθούν και τα υπόλοιπα αλλά θα ιδρυθούν και νέα, μια και οι ανάγκες των κωφών είναι πάρα πολλές εξαιτίας της αδιαφορίας που είχαν επιδείξει οι παλιότερες κυβερνήσεις.

ΧΡ. ΚΟΡΑΗ

Τρίτη 4 Σεπτεμβρίου 1984. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Σεπτέμβρης 1984 . 1ο Σεμινάριο Ε.Ν.Γ. στο Ε.Ι.Π.Κ.
Θέμα: Η Ε.Ν.Γ στην εκπαίδευση και την κοινωνία.

Βενέττα Λαμπροπούλου Ομότιμη Καθηγήτρια Αγωγής Κωφών Πανεπιστημίου Πατρών

1984: Η Ε.Ν.Γ. στην τηλεόραση

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Τι σημασία έχει η κώφωση του αυτιού όταν το πνεύμα ακούει. Η μένη κώφωση, η κώφωση η αληθινή, η αγιάτρευτη είναι η κώφωση του πνεύματος.

Β. ΟΥΓΚΩ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΩΦΑΛΛΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΗ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 8	ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ 11-13 ΑΘΗΝΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΟΥΛΑΚΗΣ	ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 10	13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1984
-----------------------------------	---	--------------------------------	------------------------	---------------------

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ «ΔΕΛΤΙΟΥ» ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΡΤ-2 ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΚΟΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΜΑΣ

Μετά από χρόνια αποφασίστηκε από τα Δ.Σ. των συλλόγων ΕΝΩΣΗ ΚΩΦΑΛΛΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ η επανέκδοση της εφημερίδας «Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ». Σκοπός της εφημερίδας αυτής, είναι η διάδοση του τρόπου ζωής, διασκέδασης και εργασίας μας, καθώς και των προβλημάτων μας, ο' όλη την Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η εφημερίδα αυτή θα είναι ο

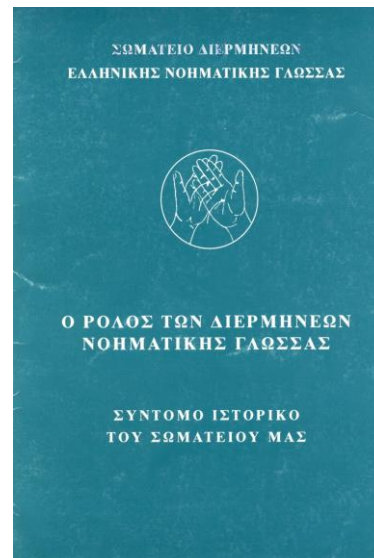
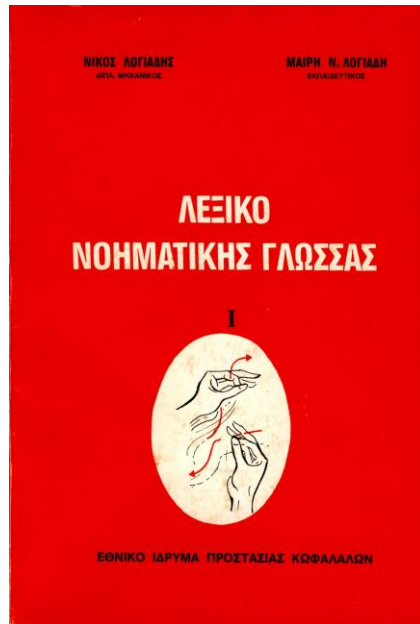
Για πρώτη φορά στα χρονικά της Ελληνικής Τηλεόρασης, η ΕΡΤ-2 απ' τον περασμένο Οκτώβρη προσφέρει 4 φορές κάθε εβδομάδα ένα «ειδικό» δελτίο ειδήσεων για όσους έχουν προβλήματα ακοής. Η προσφορά αυτή, είναι έργο μεγάλης κοινωνικής σημασίας σε μία αδικημένη «τάξη» που μέχρι σήμερα βρισκόταν αποκομμένη απ' όλες τις εκδηλώσεις της ζωής. Η τάξη αυτή των ανθρώπων, δέχθηκε την μεγάλη αυτή προσφορά με ιδιαίτερη χαρά και βαθιά ικανοποίηση, γιατί ένοιωσαν ότι αποτελούν και αυτοί ένα συμπαρές μέλος μέσα στην κοινωνία. Αισθάνονται πια, ότι τόσο η πολιτεία όσο και η τηλεόραση της ΕΡΤ-2, είναι θερμοί συμπα-

ραστάτες στις προσπάθειες που καταβάλουν για την βελτίωση, των όρων της ζωής του και ενδιαφέρονται για να συνεχίσουν με μεγαλύτερο ζήλο τις προσπάθειες αυτές. Τα αισθήματα αυτά εκφράζουν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι και ιδιαίτερα οι εκπρόσωποι όλων των συλλόγων των Κωφών.

Β. ΠΟΥΛΑΚΗΣ

Συνέντευξη του παρουσιαστή των ειδήσεων

1984: Δημιουργείται το Θέατρο Κωφών Ελλάδος, το Σωματείο Διερμηνέων ΕΝΓ, εκδίδεται Λεξικό ΕΝΓ των Λογιάδη

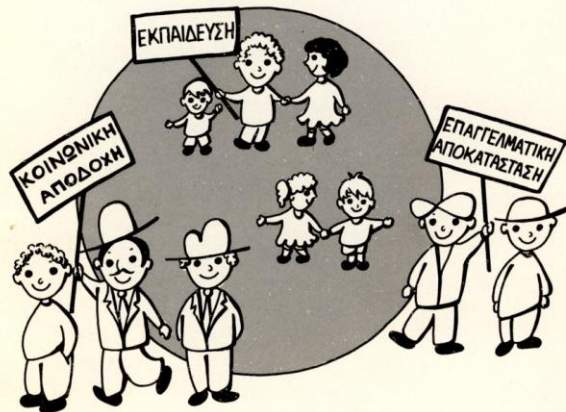

1985 Πανελλήνιο Συνέδριο για το Κωφό Άτομο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΚΩΦΟ ΑΤΟΜΟ

26, 27, 28 Απριλίου 1985 Πολεμικό Μουσείο Βασ. Σοφίας 24, Αθήνα

- Ομοσπονδία κωφών Ελλάδος
- Συντονιστική Επιτροπή Συλλόγων Γονέων και Εκπαιδευτικών
- Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης Αττικής
- Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού

Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς

Αμφισβήτηση
της προφορικής
μεθόδου
επικοινωνίας και
υιοθέτηση της
χρήσης ΕΝΓ στην
εκπαίδευση των
κωφών.

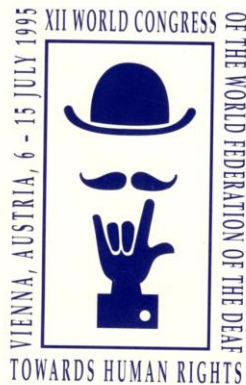
ΕΝΓ-Εκπαίδευση Κωφών-Νεώτερες Εξελίξεις

Περίοδος	Εκπαιδευτικά Προγράμματα	Κυρίαρχες Στάσεις κ Αντιλήψεις
1988, 1990-σήμερα	• Πανεπιστήμιο Πάτρας – Μονάδα Αγωγής Κωφών (ΜΑΚ).-Π.Τ.Δ.Ε. • Διδασκαλία και Έρευνα: Ε.Ν.Γ., Κοινότητα-κουλτούρα κωφών, Εκπαίδευση κωφών, Προβλήματα γονέων, κατάκτηση γλώσσας κτλ. • ΜΠΣ και Προγράμματα Επιμόρφωσης Δασκάλων - Διερμηνέων Ε.Ν.Γ. και δασκάλων Ε.Ν.Γ. • Εκδόσεις: Διδ. κωφών-Ε.Ν.Γ. • Δήμος Αργυρούπολης Επαγγελματική Εκπαίδευση – Διδασκαλία και διερμηνεία Ε.Ν..Γ σε συνεργασία με την ΜΑΚ ΠΠ(1990-1992). Ε.Ι.Κ. ΟΜΚΕ Σχολή Ε.Ν.Γ. • Εξετάσεις διερμηνέων ΕΝΓ. Σωματείο με ΜΑΚ ΠΠ	• Απαραίτητη η Εξειδίκευση Δασκάλων και Επαγγελματιών Κωφών (Ψυχολόγων, διερμηνέων ΕΝΓ Κοινωνικών Λειτουργών κτλ) • Η Ε.Ν.Γ. είναι πλήρης γλώσσα και επίσημη γλώσσα της Κοινότητας των Κωφών – Δίγλωσση Εκπαίδευση στα Κωφά Παιδιά από βρεφική ηλικία. • Οι Κωφοί χρειάζονται επαγγελματίες διερμηνείς Ε.Ν.Γ. και προσβασιμότητα στην επικοινωνία με την ευρύτερη Κοινωνία. • Οι Κωφοί μπορούν να γίνουν καλοί δάσκαλοι Ε.Ν.Γ. • Η ΕΝΓ να διδάσκεται στα σχολεία ως δεύτερη γλώσσα. Κίνημα για την αναγνώριση της Ε.Ν.Γ.

1992 Έναρξη Έρευνας Ε.Ν.Γ. στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Φωνολογική Ανάλυση (Χειρομορφές, Θέσεις και Κινήσεις)

PROCEEDINGS

TOWARDS HUMAN RIGHTS

XII World Congress of the
World Federation of the Deaf

Vienna, AUSTRIA, 6 - 15 JULY, 1995

BEGINNING THE RESEARCH OF GREEK SIGN LANGUAGE

Venetta K. LAMPROPOULOU
Department of Education, University of Patras
26110 Patras, GREECE

Introduction

The existence of deaf people and the use of sign language by them in ancient times has been documented in the writings of Greek philosophers. In the dialogues of Plato, Socrates is suggesting to his students Kratylus and Hermogenis that sign language is a spontaneous tool for communication among deaf people, and that hearing people would use signs if they were suddenly to lose their speech (Lasanas 1984). Unfortunately Socrates' ideas were not followed and sign language was not accepted in the schools for the deaf up to 1984. Even recently the majority of the day public schools for the deaf in Greece are loosely oral.

In 1984 the National Institute for the Deaf, which in addition to other public schools, has five primary residential schools throughout Greece, adapted total communication. As a result the attitudes of teachers and parents in many schools towards sign language has changed. The Deaf Community has also become more active in demanding the adaptation of sign language in the education of the deaf children. A new era seems to have started for the Deaf Community in the 90's.

A University level training course for teachers in deaf education and a research unit in deaf studies were established in 1988 at the department of Education of the University of Patras. Sign language classes were offered for the first time at the Local Authority of Argypolis in Athens, the University of Patras, the National Institute for the Deaf and some local deaf clubs. The demand for more sign language classes on behalf of people throughout Greece was presently great. The need to train sign language tutors and interpreters is also great.

In 1990 the first program to train sign language interpreters was organised and implemented by the Local Authority of Argypolis, and soon after that, another training course for deaf sign language tutors was completed with the co-operation of the University of Patras.

The growing interest in sign language on behalf of the public and most importantly of the Deaf Community and the lack of information about the unrecorded Greek sign language created a new demand and a new task had to be undertaken: the task to record and analyse this language. This task had to be implemented at the only University in Greece that established deaf studies, the University of Patras. So a project began in 1992 with limited funding from the European Horizon program which ended in 1994. The goal of this project was to develop a basis for sign language research.

2000: Επίσημη αναγνώριση της Ε.Ν.Γ. από το Υπουργείο Παιδείας

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 78

14 Μαρτίου 2000

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2817

Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδωμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Άρθρο 1

Έννοια, σκοπός και καθεστώς

1. Άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κατά την έννοια του παρόντος, θεωρούνται τα άτομα που έχουν σημαντική δυσκολία μάθησης και προσαρμογής εξαιτίας σωματικών, διανοητικών, ψυχολογικών, συνασθηματικών και κοινωνικών ιδιοσυμπεριφορών.

2. Στα άτομα αυτά περιλαμβάνονται όσοι:

- α) Έχουν νοσηρή ανεπάρκεια ή αναπηριότητα.
- β) Έχουν ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα όρασης (τυφλοί, αμβλύωπες) ή ακοής (κωφοί, βαρηκοΐα).
- γ) Έχουν σοβαρά νευρολογικά ή ορθοπαιδικά ελαττώματα ή προβλήματα υγείας.
- δ) Έχουν προβλήματα λόγου και ομιλίας.
- ε) Έχουν ειδικές δυσκολίες στη μάθηση, όπως δυσλεξία, δυσορθογραφία, δυσαναγνωσία.
- στ) Έχουν σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες και όσο παρουσιάζουν αμνηστικό και άλλες διαταραχές ανάπτυξης.

3. Στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες περιλαμβάνονται επίσης πρόσωπα νηπιακής, παιδικής και εφηβικής ηλικίας που δεν ανήκουν σε μία από τις προηγούμενες περιπτώσεις, αλλά έχουν ανάγκη από ειδική εκπαιδευτική προσοχή και φροντίδα για ορισμένη περίοδο ή για ολόκληρη την περίοδο της σχολικής ζωής τους.

Οι μαθητές για τους οποίους δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παραγράφων 2 και 3, καθώς και οι μαθητές που για μόνο το λόγο ότι η μητρική τους γλώσσα δεν είναι ελληνική, εμφανίζουν μειωμένη σχολική επίδοση, δεν θεωρούνται άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

4. α) Γλώσσα των κωφών και βαρήκων μαθητών είναι η ελληνική νοηματική.

β) Κατά τη διδασκαλία μπορεί να χρησιμοποιούνται κατ' εξαίρεση και άλλα επιβοηθητικά μέσα που είναι εφικτά και επιστημονικά αποδεκτά, όπως αυτά καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Απαρτίτητο προσόν για την τοποθέτηση εκπαιδευτικού και ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού στις Σ.Μ.Ε.Α. κωφών και βαρήκων είναι η γνώση της νοηματικής γλώσσας.

5. Οι ειδικές περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων διαπιστώνονται από τα Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.).

6. Στα άτομα που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες παρέχεται ειδική εκπαίδευση, η οποία στο πλαίσιο των σκοπών της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης επιδιώκει ιδιαίτερα:

- α) την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους,
- β) τη βελτίωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ώστε να καταστεί δυνατή η ένταξη ή επανένταξη τους στο κοινό εκπαιδευτικό σύστημα και η συμβίωση με το κοινωνικό σύνολο,
- γ) την επαγγελματική τους κατάρτιση και τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία,
- δ) την αλληλοπροσδοχή τους με το κοινωνικό σύνολο και την ισότιμη κοινωνική τους εξέλιξη.

7. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων λαμβάνονται μέτρα και παρέχονται υπηρεσίες στα παραπάνω άτομα ηλικίας έως 22 ετών σε όλες τις τάξεις των σχολίων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

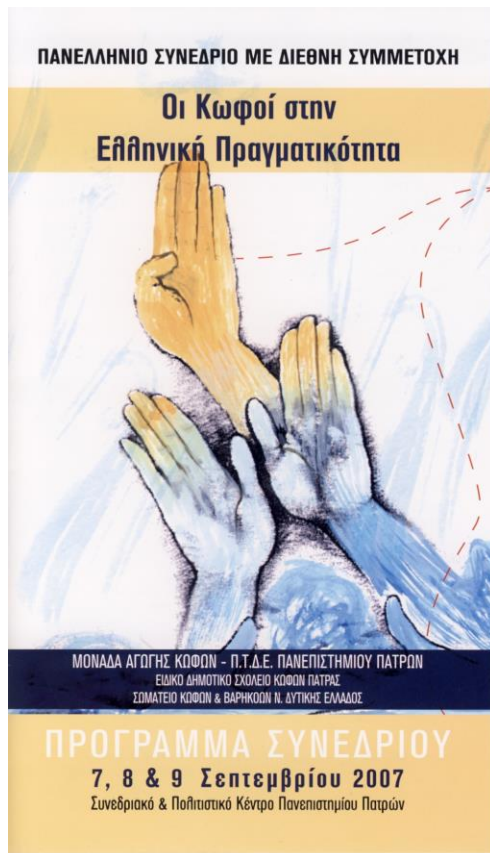
Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται ιδίως η κατάρτιση και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων και μεθόδων διδασκαλίας, η χρησιμοποίηση διδακτικού υλικού και η χρησιμοποίηση οργάνων και λοιπού ειδικού εξοπλισμού και γενικά κάθε είδους διευκολύνσεις και εργονομικές διευθετήσεις. Στις υπηρεσίες περιλαμβάνονται ιδίως η διάγνωση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες, η αξιολόγηση, η παιδαγωγική και ψυχολογική υποστήριξη, η φυσικοθεραπεία, η εργοθεραπεία.

1565

Νόμος 2817/2000

(Η γλώσσα των Κωφών είναι η Ε.Ν.Γ.- Οι δάσκαλοι πρέπει να γνωρίζουν Ε.Ν.Γ.)

Ανάπτυξη της Έρευνας στην Ε.Ν.Γ.

15:30 - 16:30

Γ' Συνεδρία - "Η Έρευνα της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας"

Προεδρείο: Σουζάνα Παντελιάδου, Καθηγήτρια Ειδικής Αγωγής Π.Τ.Ε.Α. Παν/μίου Θεσσαλίας

Στοιχεία Φωνολογίας της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας

Βενέττα Λαμπροπούλου, Καθηγήτρια Αγωγής Κωφών Π.Τ.Δ.Ε., Παν/μίου Πατρών
Κλήμης Άντζακας, Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Νοηματικής Γλώσσας, City University of London, M. Βρετανία, Διερμηνέας Ε.Ν.Γ., Ειδικός στην Ε.Ν.Γ. - Κ.Δ.Α.Υ. Γ' ΑΘΗΝΑΣ

Μορφολογία και Σύνταξη της Άρνησης στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα

Κλήμης Άντζακας, Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Νοηματικής Γλώσσας, City University of London, M. Βρετανία, Διερμηνέας ΕΝΓ, Ειδικός στην Ε.Ν.Γ. - Κ.Δ.Α.Υ. Γ' ΑΘΗΝΑΣ

Δείκτες Χρόνου, Άποψης, Τροπικότητας και Συμφωνίας ως Πιθανά Βοηθητικά Ρήματα στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα

Γαλήνη Σαπουντζάκη, Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Νοηματικής Γλώσσας, University of Bristol, M. Βρετανία, Διερμηνέας Ε.Ν.Γ., ΕΙΔΙΠ, Π.Τ.Ε.Α., Παν/μιο Θεσσαλίας

Η Εμφάνιση της Αναφοράς στον Εαυτό και στους Άλλους με τη Χρήση του ΔΕΙΚΤΗ από το Κωφό Παιδί Κωφών Γονέων που Βρίσκεται σε Περιβάλλον Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας

Μαριάννα Χατζοπούλου, Υποψήφια Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Νοηματικής Γλώσσας Παν/μίου Στοκχόλμης, Διερμηνέας Ε.Ν.Γ., Εκπαιδευτικός Κωφών Παιδιών, Κ.Δ.Α.Υ. Β' Αθήνας

Ιδιωματισμοί στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα

Ειρήνη Ανδρικοπούλου, Φιλολόγος, Διερμηνέας Ε.Ν.Γ., ΜΑ στην Αγωγή Κωφών του Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

Η Δομή των νοημάτων: Φωνολογικά στοιχεία

Κάθε νόημα αποτελείται από 3 δομικά φωνολογικά στοιχεία (Φωνήματα ή Χερίματα, Stokoe 1958):

1. **Χειρομορφή**-το σχήμα του χεριού όταν νοηματίζει (ποια δάκτυλα χρησιμοποιούνται, τι σχήμα έχουν, το σχήμα της παλάμης κτλ.)

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

Η Δομή των νοημάτων: Φωνολογικά στοιχεία

2. Θέση. Το σημείο στο χώρο μπροστά ή πάνω στο σώμα του νοηματιστή όπου γίνεται το νόημα.

3. Κίνηση. Η κίνηση ή όχι του/των χεριών- η κίνηση δηλαδή του νοήματος (κυκλική, πάνω-κάτω, προς τα έξω κτλ).

4. Προσανατολισμός παλάμης

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

Γραμματικά και Συντακτικά Στοιχεία Νοηματικών Γλωσσών

- Οι νοηματικές γλώσσες έχουν συντακτικούς κανόνες (Άλλες έχουν δομή πρότασης τύπου Υ-P-A και άλλες ελεύθερη δομή)
- Έχουν Ουσιαστικά, ρήματα, επίθετα, αντωνυμίες, επιρρήματα, σύνθετα, ιδιωματισμούς, μεταφορές, ποιητική γλώσσα, προσωδία κτλ.

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

- ❑ Είναι χωροθετικές γλώσσες. Ο χώρος είναι μέρος της σύνταξης και της γραμματικής (πχ δηλώνει τη σειρά των όρων της πρότασης, ουσιαστικά ή αντωνυμίες τοποθετούνται στο χώρο)
- ❑ Η βασική μορφή νοήματος μπορεί να διαφοροποιείται εσωτερικά
- ❑ Οι εκφράσεις προσώπου ονομάζονται μη χειρικά στοιχεία (non-manual features) αποτελούν γλωσσολογικά στοιχεία των νοηματικών γλωσσών –δηλώνουν συντακτικές σχέσεις, συμπληρώνουν μορφήματα κτλ

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

Κοινωνιογλωσσολογικά δεδομένα

- Υπάρχουν διάλεκτοι νοηματικών γλωσσών.
- Παρατηρούνται «προφορές» και διαφορές στο λεξιλόγιο.
- Διαφορετική χρήση της γλώσσας ανάλογα την περίσταση/περιβάλλον (επίσημη και ανεπίσημη γλώσσα, (πχ νοηματικός χώρος μεγαλύτερος σε επίσημες καταστάσεις).
- Παρατηρούνται δάνεια από την κυρίαρχη ομιλούμενη γλώσσα.

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

Δακτυλικό Αλφάβητο

- Χρησιμοποιείται για την επικοινωνία κωφών-ακουόντων και για λέξεις/όρους που δεν υπάρχουν νοήματα. Δεν αποτελεί στοιχείο της νοηματικής γλώσσας.
- Χρησιμοποιούνται διαφορετικά Δακτυλικά αλφάβητα σε διάφορες χώρες.
- Μερικές συχνά δακτυλογραφούμενες λέξεις υιοθετούνται από την νοηματική.

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

- Οι Ν.Γ μαθαίνονται από τα κωφά παιδιά με τον ίδιο τρόπο και κατά την ίδια ηλικία όπως τα ακούοντα παιδιά, μέσω αλληλεπίδρασης με τους κωφούς γονείς τους.
- Έχουν δημιουργηθεί από τους ίδιους τους κωφούς μέσα από την ανάγκη τους για να επικοινωνήσουν.

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

Οι Νοηματικές Γλώσσες:

- Διαφέρουν από χώρα (κοινότητα) σε χώρα. Δεν είναι διεθνείς.
- Διαφέρουν από τις ομιλούμενες .
(η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα είναι εντελώς διαφορετική από την ομιλούμενη ελληνική).
- Η νοηματική δεν είναι παντομίμα.

Νοηματικές Γλώσσες: Κοινωνιολογικά και Γλωσσολογικά Δεδομένα

Κοινότητα Κωφών

Έρευνες δείχνουν ότι οι Κωφοί όπου ζουν συνιστούν ομάδες που έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με αυτά των πολιτισμικών ομάδων:

- Έχουν κοινούς στόχους και επιδιώξεις.
- Χρησιμοποιούν την νοηματική γλώσσα ως κύρια/μητρική γλώσσα.
- Έχουν κοινές αξίες, παραδόσεις, συνήθειες, πολιτιστικούς, αθλητικούς και άλλους συλλόγους.
- Έχουν ταυτότητα Κωφού, παντρεύονται μεταξύ τους, έχουν στενούς δεσμούς με τα μέλη της κοινότητας τους.

(Lucas, 1995; Lampropoulou, 2000; Leigh, 2009)

22^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Εκπαίδευσης Κωφών 6-9 Ιουλίου 2015, Αθήνα-Μονάδα Αγωγής Κωφών Πανεπιστημίου Πατρών

ORGANIZED BY: DEAF STUDIES UNIT UNIVERSITY OF PATRAS

22nd
INTERNATIONAL CONGRESS
ON THE EDUCATION OF THE DEAF
EDUCATING DIVERSE LEARNERS:
MANY WAYS, ONE GOAL

JULY 6-9, 2015
ATHENS GREECE

Βενέττα Λαμπροπούλου Ομότιμη Καθηγήτρια Αγωγής Κωφών Πανεπιστημίου Πατρών

Σας Ευχαριστώ πολύ

Βενέττα Λαμπροπούλου
Ομότιμη Καθηγήτρια Ειδικής Αγωγής Κωφών
Πανεπιστημίου Πατρών